

... alebo o tom, že často nám ľudia jednoducho iba nerozumejú.

BOŽIE SLOVO:

(2 Kor 5, 19 - 6, 1)

Čítanie z Druhého listu sv. apoštola Pavla Galaťanom: *V Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia.* ²⁰ *Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom!* ²¹ *Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou. Ako spolupracovníci vás napomíname, aby ste Božiu milosť neprijímali nadarmo.* Počuli sme Božie slovo.

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 850, 501-508)

V 4. časti exhortácie *Evangelii gaudium* pápež naráža na situáciu, ktorú naznačil Pavol v úvodnom úryvku: sme *Boží spolupracovníci* a inak to ani byť nemôže. Veď spása, Nebo – to je byť „účastními na Božej prirodzenosti“ (2 Pt 1, 4) a byť „mu podobní“ (1 Jn 3, 2), mať účasť na Jeho božskom živote a, áno, aj účasť na Jeho diele ako Stvoriteľa i ako Spasiteľa. „No tento poklad máme v hlinečných nádobách“ (2 Kor 4, 7). Ako ľudia „ledva poznávame to, čo je na zemi, a len namáhavo chápeme to, čo je pred našimi očami; ktože teda vládze vyskúmať to, čo je na nebi“ (Múdr 9, 16)? Len pomaly a namáhavo vnikáme do Božích tajomstiev, len nedokonalo a nemotorné ich dokážeme vyslovovať našimi ústami a nemotorné je naše konanie a úsilie – asi ako keď dieťa sa učí robiť prácu dospelých ľudí. A tak ohlasovanie Evanjelia od nás vyžaduje neustály rast ale aj neustálu pružnosť, ochotu meniť sa podľa stupňa poznania Evanjelia a Božej Pravdy, ale aj ochotu reagovať sa ne meniace a stále nové podmienky vo svete, do ktorého sme vyslaní hlásať Krista a Evanjelium.

Preto „Cirkev, ktorá je učeníčkou ohlasovania, musí rásť v interpretácii zjaveného Slova a chápaní pravdy“ (EG 40) – a nielen Cirkev ako taká, za pomoci „exegétov a teológov“ či profánnych vied, „napríklad čo sa týka sociálnych vied, Ján Pavol II. povedal, že Cirkev vníma ich príspevky, aby „v nich našla konkrétne usmernenia, ktoré jej pomôžu vykonávať jej učiteľské poslanie.“ Týka sa to aj každého z nás ako jednotlivca. Pritom treba brať do úvahy, že „v rámci Cirkvi je bezpočet otázok, ktoré sú predmetom štúdia a o ktorých sa uvažuje s veľkou slobodou“ a, slovami synody, prebieha o nich medzi Božím ľudom neustála debata, dialóg, neustály proces rozlišovania. Nie všetko je v Cirkvi pevne definované ako dogma, článok viery. „Ľuďom snívajúcim o monolitickom učení, ktoré všetci bez najmenších rozdielov musia zastávať, sa to môže zdať ako rozptyľujúca nedokonalosť. Ale skutočnosť je taká, že táto rôznorodosť pomáha lepšie vyjadrovať a rozvíjať rozličné aspekty nevyčerpatelného bohatstva evanjelia.“ Dobrým príkladom môže byť prax svätej spovede, ktorá sa v staroveku vysluhovala iba vo vážnych prípadoch a najviac raz za život, dnes sa ukazuje prínosné, aby k nej človek pristupoval pravidelne a nielen kvôli vážnym zlyhaniam. Alebo rehole, kde časom vznikli rehole činné – ako františkáni či jezuiti –, predtým nevidaná novinka, ale ujali sa a ukázali ako dielo Ducha a veľké pozhnanie. Podobný proces rodenia sa nového pod vplyvom Ducha prebieha aj dnes – práve v rámci onej *synodálnej debaty a rozlišovania*, ktorému sme sa počas Synody a synodalite učili – a súčasne sa učili odvykať si od unáhleného súdenia, odsudzovania či odmietania vecí len preto, že sú iné, nové alebo že sa nám osobne nepáčia.

Popri vlastnom raste v chápaní Božieho slova a v žití Božieho synovstva musíme rásť aj v schopnosti zrozumiteľne a účinne ho odovzdávať. Pápež hovorí: „Veľké a rýchle kultúrne zmeny si však zároveň vyžadujú, aby sme neustálu pozornosť venovali hľadaniu spôsobov vyjadrenia večných právd takým jazykom, ktorý ľuďom umožní rozpoznať ich neustálu aktuálnosť a novosť“ (EG 41). Dobré to vidieť napríklad na učebniciach náboženskej výchovy: používajú jazyk a slová, ktorému dnešné dieťa nerozumie. Riešia otázky, ktoré tiež nezodpovedajú tomu, čo dnešné dieťa žije. A súčasne nevyužívajú možnosti a analógie s dnešnou skúsenosťou dieťaťa. Výsledkom je, že pre dieťa sú ťažko zrozumiteľné, nechápe ich, pripadá mu to všetko cudzie a podivné a odtiaľ je už len krok zaradiť „nábožko“ niekam na *policu rozprávok*, hneď vedľa *Pokémonov* či *SpongeBoba*. Ale to platí aj pre svet okolo nás všeobecne. Biblia a jej príbehy dnes množstvo ľudí už nepozná – jedna perlička: V Česku pri rozhovore s človekom, ktorý čosi chcel, možno dokonca byť krstným rodičom či niečo podobné, kňaz ukázal na kríž a položil rečnícku otázku: *Vždyť víte, kdo na tom kříži visí...*; načo muž úprimne odvetil: *Papež?* Slová ako *Nebo, milosť, spása, vykúpenie*, dokonca *hriech* dnes ľuďom nehovorí vôbec nič, alebo čosi úplne iné, než tým myslí Cirkev. Preto musíme hľadať slová, spôsoby, prístupy ako *dnes odovzdať krásu Evanjelia dnešným ľuďom*. Lebo čo fungovalo pred desiatimi, dvadsiatimi, nehovoriaci sto rokmi, dnes najskôr veľmi nebudie. Dokonca sa to týka aj bežných veriacich návštevníkov kostola, ako hovorí pápež, „že veriaci – zvyknutí na svoju reč, ktorej rozumejú –, keď počúvajú bezchybný ortodoxný jazyk, odnesú si niečo, čo nezodpovedá skutočnému evanjeliu Ježiša Krista“ – pretože hoci kazateľ použil presné a precízne teologické pojmy a formulácie, poslucháči im jednak nerozumejú, sú totiž vzdialené ich normálnej bežnej reči a jazyku, jednak poslucháči často nepoznajú kontext, v rámci ktorého by ich mohli pochopiť. Podobne „Cirkev môže dospieť aj k uvedomeniu si, že niektoré jej vlastné zvyklosti – nesúvisiace priamo s jadrom evanjelia, aj keď hlboko zakorenené v priebehu dejín – dnes už nie sú interpretované rovnakým spôsobom ako kedysi a ich poslanstvo nie je viac chápané vhodným spôsobom. Môžu byť pekné, ale už neslúžia potrebe odovzdávania evanjelia. Nebojme sa ich prehodnotiť“ (EG 43).

NA ZAMYSLENIE:

O vlastnom raste v poznaní Boha a v žití Božieho synovstva sme už hovorili. Ak Božie slovo, poznanie Boha a Boží život nie sú našou vášňou a nedychtíme v nich vzrastať, potom by sme sa mali sami seba úprimne opýtať, či vlastne chceme kresťanmi byť a kvôli čomu sa za nich vydávame... *Lebo je to rovnako absurdné, ako napríklad cyklista, ktorý nerád trénuje a nezaujímajú ho bicykle a jazdenie na nich...*

Ostaňme teraz pri téme ohlasovania Evanjelia lebo „*toto má veľký význam pri ohlasovaní evanjelia, ak nám skutočne leží na srdci, aby sme čoraz lepšie sprostredkovali jeho krásu a umožnili ju spoznať všetkým ľuďom*“ (EG 42). Ako?

SLOVÁ – naučiť sa Evanjelium odovzdať slovami, ktorým ľudia rozumejú, nie cirkevným „žargónom“, ktorému možno ani sami nerozumieme.

KULTÚRA – naučiť sa hlásať Evanjelium v rámci kultúry a spôsobu života a v rámci reality, ktorú ľudia žijú. Robotníci ťažko ocenia filozofický traktát Tomáša Akvinského a zase pre intelektuálov bude cudzí a hrubý spôsob „svätého gauča“ Josého Brochera. A deti možno lepšie porozumejú Evanjelium na príkladoch z Harryho Pottera, Avengersov, dinosaurov či pokémonov.

SYMBOLY a ZVYKY – ako hovorí pápež, aj mnohé naše spôsoby žitia Evanjelia nemusia oslovovať každého. Rád by som pripomenul, že napríklad život v Cirkvi a farnosti je dnes v praxi viac *ženský*, než *mužský*. Inými slovami, urobiť stretko, zaliť kávičku, zhovárať sa a zdieľať a potom sa pomodliť ruženec je omnoho bližšie ženskej spiritualite a mentalite, než mužskej. A nielen u stretiek to tak je. Následne v kostoloch bežne vidíme omnoho menej mužov, ako žien. Aj tu je dobré zväziť tieto formy a spôsoby – a vedieť nájsť a zaviesť do praxe také, ktoré budú blízke mužom... ale rovnako aj trebars vedcom, športovcom, tinedžerom, rómom, ľuďom na okraji, prsto každému. „*Príkazov daných Božiemu ľudu priamo Kristom a apoštolmi „je veľmi málo. Dodržiavanie predpisov, ktoré Cirkev pridala neskôr, treba vyžadovať s miernosťou, aby „sa príliš nepreťažil život veriacich“ a naša viera sa nepremenila na otroctvo, keďže „Božie milosrdenstvo chcelo, aby bola slobodná“.* (EG 43)

OTÁZKY:

< Skúste podebatovať o týchto troch oblastiach. Čo môžete urobiť? >